

do eodem nomine nominabantur à restatore, veniant in concessione, seu legato fundi? disputat, D. Joann. del Castil. novissimè, tom. 5. controv. c. 62. num. 4.

CAPUT X.

Quid de vico civitatis, & ab ea exempto, vel de vico ei de novo aggregato, vel unito, circa pascuum publicum, an utriusque intelligi debeat, & juris sit.

SUMMARIUM.

- 1 Vicanei, vulgo, los aldeanos, an pascuis civitatis cui subjacent potiri possunt? & quid è converso de civibus circa pascua vicorum?
- 2 Vicaneorum, & civium, aequalis, & reciprocus debet esse pascuorum suorum usus.
- 3 Termini civitatum dicuntur termini vicorum.
- 4 Expenditur text. in l. qui ex vico, ff. ad municipalem, cum concordantibus.
- 5 Vici, seu castra, dicuntur membra, & pars civitatis.
- 6 Civitatis statuta, & consuetudines comprehendunt vicaneos, & commitatenses.
- 7 Civitate condemnata, etiam suburbia in condemnatione videntur comprehensa.
- 8 Vicus absque licentia civitatis, cui subjacet, compromittere, seu transigere super pascuis non potest.
- 9 Expenditur text. in l. 3. tit. 6. libro 7. novæ Recopilat. & traditur ejus ratio.
- 10 Vicus tenetur ad contributionem, ad quam Civitas tenetur.
- 11 Litis cujusdam, in qua patrocinium præstabant Licentius Lezana, Dominus Alphonsus de Aguilar, & Doctor Bonilla, unà cum Authore; & jurium, quæ in proposito expendebantur, fit mentio.
- 12 Expenditur text. in l. 3. tit. 5. lib. 6. novæ Recop.
- 13 Lex quando aliquid disponit sub aliqua qualitate, seu præsupposito; qui se fundat in ea, debet prius præsuppositum, & qualitatem probare.

- 14 Vici quando dicuntur membra civitatis? traditur remissivè.
- 15 Vici pascuis civitatum non possuntur, nec earum ordinationibus, poenis, & statutis gubernantur; quando ex destinatione, consuetudine, aut præscriptione separationem, & distinctionem habent.
- 16 Pascui jus an varietur, quando vicus à civitate eximitur.
- 17 Proponitur primum fundamentum illius opinionis, nempe quod per exemptionem vicus non amittit jus pascui in terminis civitatis: Nec desinit esse pars ejus.
- 18 Additamentum alicujus rei, non mutat ejus qualitatem.
- 19 Expenditur in proposito, text. in cap. translato, de constitutionibus.
- 20 Ponderatur text. in authentica, sed Episcopalis dignitas, C. de Episcop. & Cler.
- 21 Referuntur Doctores, qui defendunt, jus pascui non variari, nec amitti regulariter, ex eo quod vicus eximitur à civitate.
- 22 Opponitur prædictæ resolutioni quedam obiectio, & ei satisficit, n. 23.
- 24 Vicanei, seu vicini villa exemptæ, non subeunt onera realia, seu personalia civitatis.
- 25 Vicus unitus, in pascuis civitatis, cui unitur; & an civitas ejus pascuis uti debeat? disputationi exponitur.
- 26 Unionis natura, & vis expenditur.
- 27 Augmentum semper sequitur naturam, & qualitatem rei, cui adjicitur.
- 28 Connexorum idem est judicium, & eadem reputatur qualitas.
- 29 Diversum est in proposito, oppidum alteri æquè principaliter, vel accessorie adjungi, vel aggregari.

Cum pascui usus vicinis, & habitatoribus cujuslibet oppidi in terminis publicis sit communis, ut in dict. l. 9. tit. 28. part. 3. & in privatis, collectis fructibus, etiam patere debeat, ut in pluribus capitibus sæpius per nos est reperitum; merito dubitari solet, quid juris sit circa usum vicaneorum in terminis civitatis, aut villæ, cui subjiciuntur? & quid in vicorum terminis, civibus circa pascuum commune sit.

Et sanè, quod tam vicaneis, quam civibus in omnibus pascuis debeat esse æqualis

æqualis & reciproca communitas eorum, patet ex eo, quod habitator vici dicitur habitator civitatis, cui vicus subjacet, ex Bart. in l. 1. ff. ad municip. ubi ait civem Perusinum illum dici, qui in comitatu Perusino nascitur: quem sequitur Castrenf. in l. nulli num. 7. C. de Episc. & Clericis, Idem Bart. in l. 1. C. de municipibus, & originarijs lib. 10. num. 2.

3 Et quia termini civitatis sunt termini vicorum, seu castrorum, l. 1. §. cum urbem, & l. fin. ff. de officio Præfecti urbi, lex 6. tit. 6. libr. 3. novæ Recopilationis, tradit Aviles in capite 6. Prætorum, verbo, terra.

4 Deinde conducunt, & expendi possunt in proposito plura jura; ut est text. in l. qui ex vico, ff. ad municipalem, ibi: Qui ex vico ortus est, eam pariam intelligitur habere cui Reip. vicus ille respondet: per quem dicit Ioan. de Imol. in l. si opus, §. deinde ff. de oper. novi nuntiatione, quem sequitur ibi Jason, num. 3. quod villæ, seu vici sunt membra civitatis, text. in cap. super eo, de cognitione spirituali, ubi consuetudo quæ observatur in Ecclesia matrice extenditur ad alias Ecclesias ei subjectas, text. in c. fundamenta, §. fin. de elect. in 6. ibi: qui in ipsa, ejusve territorio, quem textum in proposito adducit Bart. in dict. l. qui ex vico, & in l. 1. numer. 5. ff. ad municipalem, & commendat Abb. in cap. Rodulphus, de rescriptis, ubi Felinus, numer. 9.

5 Rursus, quia vici, seu castra, pars, seu membra civitatis, aut villæ, cui subjacent, reputantur; l. insule Italia, ubi Doctores, ff. de judicijs, l. pupillus, §. territorium, ff. de verborum significatione, Belluga in speculo Principum, §. restat videre, numer. 6. tradit Castrenf. in dict. l. nulli, numer. 7. C. de Episcop. & Clericis, & in authent. qua in Provincia, numer. 4. C. ubi de criminibus agi oporteat, Bart. in l. fin. §. penult. numer. 6. ff. ad municipalem, Petrus Gregor. syntagmatum, 1. part. libr. 3. cap. 8. ex numer. 5. & 2. parte, lib. 8. capit. 20. numer. 10. Schraderus de feudis 3. part. cap. 4. ex numer. 26. Nicolaus Losæus de jure Universitatis, cap. 13.

6 Et ex hoc provenit, quod civitatis statuta, & consuetudines comprehendunt vicos; teste Bart. in l. 2. C. que fuit longa consuetudo, numer. 41. qui ad hoc allegat textum in §. si. Institut. de

satisfaction. ubi Angelus, & Aretinus, Castr. cons. 307. numer. 1. volumis. 2. Jason. in l. hujusmodi, §. legatum, numer. 10. ff. de legat. 1. & in l. omnes populi, n. 39. ff. de justitia & jure, ubi Bald. & facit text. in c. olim, de consuetudine.

7 Quinimò condemnata civitate, etiam suburbia, videntur in condemnatione comprehensa, ut resolvit Bart. in l. 2. ff. de verborum significatione. Cujus doctrina juvatur, ex Glossa in cap. 1. de usuris, lib. 6. Alexand. in additione ad Bart. in l. si compenerit, §. si nuda, ff. de pignoratitia actione, Aviles ubi supra, numer. 6. in fine: quamvis Panormitanus repugnet in dict. cap. Rodulphus, numer. 6. qui hanc comprehensionem, vel (ut ille sentit) extensionem, tantum admittat in re favorabili, non autem in odiosa: cum tamen vicos, seu castra, partes esse, seu membra civitatis, vel villæ, firmaverimus; æquale jus constituere debemus, ex l. que de tota, ff. de rei vindicatione.

8 Ex quo, & illud oritur, quod vicus, qui civitati subest, sine ejus permisso, & licentia, nec compromittere, nec transigere potest super pascuis, & alijs juribus publicis; ut communiter notatur in l. civitas, ff. si certam petatur, & in terminis tradit Paulus Castrensis in l. nulli, column. 2. ff. quod cujusque universitatis nomine, Socius cons. 95. In causa communis, numer. 8. lib. 3. ubi allegat in proposito text. in cap. edoceri, de rescript. docet Bartolus in l. alta, ff. rem ratam haberi, & in l. 2. vers. est tertia universitas, ff. de damno infecto, & facit text. in l. unica, C. de metropoli Beryto, lib. 1. Burgos de Paz consilio 10. numer. 15.

9 Præterea eadem consideratione nititur decisio legis tertie, tit. 6. lib. 7. novæ Recopilationis, ibi: Que en tal repartimiento contribuyan, y paguen todas las aldeas, y lugares que se acogen à la tal ciudad, villa, ó lugar, ó se aprovechan de sus pastos, y terminos, como quier que el tal lugar sea de seniorio.

10 Et quod vicus teneatur ad contributionem, ad quam Civitas tenetur, docet Glo. in Authent. quibus modis naturales efficiantur legitimi, §. si quis scitur, quam in proposito commendat Gregor Lopez in l. 5. tit. 15. par. 4. ubi limitat in contributione parva, non in magna, ex Platea in l. fin. C. de immunitate nemini concedenda, lib. 10. Quæ

& alia jura doctissimi, & admodum ingeniosè perpendebant Licentia Lezana, & Dominus Alfonso de Aguilár, ac Doctor Bonilla Cathedræ Sexti hujus Academiæ Vallisoletanæ meritiſſimus moderator, & omnes pluribus rationibus commendatiſſimi Advocati in hoc Regio Conventu in lite mota inter oppida, & vicos terræ de Almaçan, contra villam cui subjacent, super eo, quòd contribuere tenerentur pro pecunia expensa in reparatione murorum ipsius villæ de Almaçan: Ego autem oppidorum illius territorij tutelam, & patrocinium agebam, in quorum defensione, etsi fundamenta superius adducta fortissima agnoscebam, & maxime dictæ legis Regiæ decisione premebat.

12 Eam tamen ex alia lege posteriori, videlicet, l. 3. tit. 5. lib. 6. ejusdem Recopilationis derogatam fuisse, vel saltem intelligendam fore instabam: quæ ita ait: *Mandamos, que los castillos, y fortalezas de las fronteras, se reparen de nuestros dineros: y que las torres, y muros de las nuestras ciudades, villas, y lugares, mandamos que los reparen, y labren los vecinos, y moradores dellas, segun que son tenidos a ello, y a costa de los que han costumbre de contribuir en los dichos reparos.* Et cum ex hac l. murorum reparatio fieri debeat expensis illorum, qui sunt in consuetudine, & usu contribuendi, contendebam, hanc consuetudinem, & usum contra vicos, & oppida terræ, necessariò esse verificandam à villa, ut legis decisione causam contributionis (de qua agebatur) firmaret. Quia quando lex aliquid disponit sub aliqua qualitate, vel præsupposito, qui se fundat in ea, debet probare præsuppositum, & qualitatem, ex notissima Gloss. ad hoc communiter commendata in l. mancipia, C. de servis fugitivis, & facit text. in Clem. fin. de sententia excommunicationis, & in l. magis puto, §. non passim, ff. de rebus eorum; Hyppolytus in rubrica, C. de retractu, num. 436. Tiraquel. de utroque retractu, lib. 1. §. 8. gloss. 7. num. 2. Tiber. Decian. respons. 19. volum. 2. numer. 8. Gironda de privileg. num. 394. Garcia de nobilitate, gloss. 1. num. 49. quia tamen ex actis non extitit probata per villam hæc consuetudo, seu qualitas: sententiam in favorem vicorum obtinui; sed & alia pleraque pro

intellectu dictarum legum Regni, prædictæ litis determinationi conducibilia expendi, quæ nostri, propositi non sunt.

14 Ut tamen ad propositum, unde digressi sumus, revertamur, ad hoc, ut vici reputentur pars civitatis, plura tradit Menochius lib. 1. de arbitrar. quest. 99. per totam, Parisius conf. 25. lib. 4. Caccialupus in dict. l. omnes populi, q. 9. Suarez allegat. 6. Aviles in proœmio capitum Prætorum, glo. 1stas, Mexia in pragmatica taxæ panis, num. 75. fol. 23. concl. 1.

15 Itaque, & vicaneis, & civibus æqualem, reciprocam, ac communem esse pascui usum, ex supra dictis, firmare debemus, ac eisdem ordinationibus, pœnis, & statutis metiri, ac gubernari debere; nisi vicus ex destinatione, vel consuetudine, aut præscriptione in terminis, seu jure pascendi, sit distinctus, & separatus; ut tradit Menochius conf. 80. num. 19. lib. 1. Sesse decis. 8. & decis. 60. num. 12. Aviles & Mexia, ubi supra.

16 Sed an hoc jus circa pascuum, variationem recipiat, quando vicus à villa, seu civitate eximitur, frequenter controverti solet.

In qua quæstione firmiter observandum est, vicum exemptum à jurisdictione civitatis, adhuc retinere usum, & communitatem pascui; quod ex sequentibus fulcitur fundamentis.

17 Primò, ex doctrina Bartoli in l. hostes, columna 2. ff. de captivis, & postliminio reversis, ubi asserit vicanos, & incolas vici exempti in jurisdictione; quoad privilegia, & cætera omnia, cives illius civitatis (à qua eximuntur) manere, & ejus legibus subditos esse, Bart. in l. si convenerit, §. si nuda, num. 6. ff. de pignoratitia actione; ubi asserit, quod etsi castrum eximatur ab aliqua civitate, dum tamen alteri non uniatur, eisdem civitatis statutis Regi debet, & consuetudinibus; ubi additio Alexandri litera T, & id ipsum repetit Bart. in tractat. de repræsentatiis, quest. 5. principali, num. 3. vers. ad secundum, Oroscius in l. nam, & Demosthenes, numer. 8. ff. de legibus, quam doctrinam sequitur & commendat Castrens. conf. 307. lib. 2. Curtius Junior conf. 10. numer. 12. Alexand. conf. 151. lib. 2. num. 5. & eis relatis, ita in proposito Covarruv. in practicis,

cap. 37.

cap. 37. num. 7. vers. hac vero, qui, quatenus cum Curio asserit, vicum exemptum non debere gubernari statutis civitatis, intelligi debet de factis, seu conditis post exemptionem; quia tunc datur defectus potestatis, & jurisdictionis; non verò de antea factis, ut colligitur ex Baldo in dict. l. cunctos populos, numero decimo quarto, & Alexand. dicto consilio 151. numero 13.

18 Secundò, suaderetur ex eo, quòd quamvis aliquid alicui rei superadditum sit, non tamen ex hoc pristina qualitas, seu nomen immutari debet, ut in §. in personam, ubi notat Angelus Arcinus, Institut. de actionibus, quem sequitur Iason ibi, numero nono. Ergo commoditas illa pascui, quòd castrum, seu vicus habebat in civitate, ab eo auferrè non intelligitur per exemptionem.

19 Tertio, pro hac parte conducit text. in cap. translato, de consuet. cum ibi notatis, ubi translato sacerdotio, fit etiam legis translatio; ut non abs re dicere possimus, quòd translata jurisdictione in vicum, seu castrum, debeat simul fieri translatio communitatis pascui, consuetudinum, sive cæterarum qualitarum; quem textum in id expendit Alexand. in dict. additione ad Bartol. in dict. §. si nuda.

20 Quarto facit text. celebris, in authentica, sed Episcopalis dignitas, C. de Episcopis, & Clericis, ubi licet ex dignitate superveniente liberetur filius à patria potestate; id tamen non ad damnum, sed ad commodum intelligi debet: ita ut nulla status diminutio subsequi valeat; quem text. in id commendat Bart. dict. tract. de repræsentatiis, q. 5. num. 3. Baldus, Paulus, & Salicetus ibi, Dinus in regula, decet, de regulis juris, tex. singularis in l. municeps, ff. ad municipalem, ubi qualitas, seu dignitas superveniens ab oneribus eximit, & non tollit commoditatem: Alex. conf. 32. in principio, vol. 5. Surd. conf. 54. num. 10.

21 Quibus, & aliis fundamentis hanc partem circa usum pascui, expressè tuentur Regnicolæ nostri, ut extra supra relatos, videre licet per Gregor. in l. 5. tit. 2. gloss. 3. par. 1. & in l. 12. gloss. 2. in fin. tit. 1. part. 1. Castillo in l. 6. Tauri, gloss. verb. el fuero de la tierra, in additionibus, vers. utrum ta-

men: Azevedo in l. 14. tit. 6. glo. 1. baran, numer. 9. in fin. & vers. notandum, lib. 3. Recopilationis, Bobadilla lib. 5. Politic. cap. 10. numer. 29. ubi ait, quòd in tantum hoc procedit, quòd frequenter in literis, seu privilegio exemptionis, de stylo solent apponi, & inseri verba sequentia: *Quedandose toda via el termino uno en quanto a los pastos, y a provechamientos, segun y como estavan antes y al tiempo de la exempcion.*

22 Neque prædictis obstat, idem esse, castrum, seu vicum ab ejus jurisdictione eximi, vel extraneum à territorio constitui: ut pluribus adductis contendit Hippolytus in repetitione legis fin. ff. de jurisdictione omnium judicum, num. 5. & facit textus in cap. 1. in fin. de statu regul. lib. 6. ubi Glo. verbo, exempto; in cujus paraphrasi, ita advertit Anchar. & in c. ut animarum, de constitutionibus, eodem libro, quem ibi sequitur Dominicus, num. 17. text. in cap. luminoso: 18. q. 2.

23 Quia responderetur, illud procedere quoad actum jurisdictionis, & alios ab ea dependentes, non verò quoad alia commoda, & emolumenta. Unde facta emptione vici, & jam constituta villa, eximida; utique existimo pignorationes, quæ sunt in ejus pascuis, & pœnas judicari debere per Judices ipsius vici exempti; cum hoc, jurisdictionis usum, & exercitium sapiat, ut dicemus in cap. 19. & hoc sensisse Covarru. ubi proximè, dict. n. 7. in quo tamen prædictas pœnas non debere solum applicari vicinis villæ exemptæ, sed apud Oeconomum, vel syndicum civitatis deponi debere; & in libro publico, seu æstimo priorum ejus scribi, & ipsa communitatis pascui permanentis ratio dicat, & satis utiliter tradit Bobadilla ubi sup. n. 31.

24 Nec iterum oberit si instes, quòd vicanei, vel vicini villæ exemptæ non subeunt onera realia, vel personalia civitatis: quia id operatur exemptio, nec officia Reipublicæ illis tribuuntur, quæ tantum habitatoribus sunt impartienda, ut in Authentico, de defensoribus civitatum, §. 1. & secundum naturam esse eos debere sequi commoda, & emolumenta, quos sequuntur incommoda: & sic non debere potiri pascuis, qui oneribus gravari non possunt, ut in regula, secundum naturam;

E

ff. de reg. jur. & in l. is qui in potestate, §. fin. ff. de legatis praestandis. Hippolitus singul. 264. Quia huic objectioni satisficit antesignata regulam non procedere circa diversa, vel diversis respectibus consideratis, ut in cap. cum capella, ubi post Glo. expressè advertunt Innocent. Abb. & communiter scribes.

25 Sed de vico civitati, aut villæ unito, vel aggregato, quod pascuis civitatis, vel villæ, cui unitur, debeat potiri; & è converso, civitas, aut villa ejus terminis; facilius est resolutio, quam foveat & jura, & rationes, quæ supra, in principio istius capituli perpenduntur.

26 Et unitas, rerum natura, ac conditio, id ipsum suadent, ut in cap. recolentes, §. ult. ibi: Domus illa, quæ de aliis institutionibus ad vestrum Ordinem transfulerit, vestris omnino se satagat usibus conformare, de statu Monach. ubi Ecclesia, vel Monasterium alteri unitum, assumit naturam, privilegia, consuetudines, statuta, vel qualitates loci cui se univit: & in l. item si fundi, §. huic, ubi Bald. & Angel. ff. de usufruct. Glo. verbo, uniendo, in c. 1. Ne sede vacante: Bar. in d. l. si convenerit, §. si nuda, ff. de pigvoratitia actione, & in l. Senatores, C. de dignitatibus, lib. 12. Baldus in l. etiam, num. 7. C. de jure dotium, Rebuffus ad constitutiones Gallias, tom. 1. tit. de literarum obligationibus, artic. 2. glof. unit. numer. 5. Boërius decis. 50. num. 17. Mantua. conf. 89. num. 14. lib. 1. Mandosius conf. 88. num. 3. Cephalus conf. 309. num. 34. Oldradus conf. 257. num. 16. Menoch. conf. 26. num. 26. vol. 1. Tuschus conclusio. 242. litera V, per totam, quod latè prosequitur Narbona in l. 20. tit. 1. lib. 4. nova Recopil. glo. 32. à num. 34. ubi plura in proposito notata digna cumulat.

27 Et quia augmentum semper sequitur qualitatem illius rei cui adjungitur, ut in l. inter, §. cum inter, ff. de pactis dotalibus, ubi Alberic. l. si constante, ubi Bald. C. de donationibus ante nupt. latissimè Tiraquel. in l. si unquam, verb. donatione largitus, numer. 226. C. de revocand. donat. & in tract. de retract. lignag. §. 1. glo. 18. num. 51. Gemin. in c. ff. §. 1. de concess. prebend. Unde, quod Regnum unitum, & incorporatum, debeat uti legibus, & consuetudinibus alterius Regni, cui subjungitur, &

adjicitur, tradit Angel. conf. 212. Alex. conf. 114. n. 20. vol. 4. Guid. Papæ decis. 265. & conf. 134. n. 1. p. 2. pro Regno Navarrae annotavit Olanus in concordia antinomiarum juris, in prelat. versicul. item, quia Regnum, sub n. 20. Burg. de Paz in l. 1. Tauri, n. 451.

Insuper ex eo, quod annexorum, 28 idem est iudicium, & una inspectio, ut in c. eam te, de etate & qualitate: & in l. plerumque, ff. de edilitio edicto, l. cum actum, ff. de negot. gest. l. quid ergo, §. sufficit, ff. de contrario iudicio tutelæ; unde vicus civitati annexus, non debet diverso jure æstimari: deinde, quia res alteri adjecta, seu mixta, à digniori, seu potentiori causa debet metiri, & gubernari, ac essentiam, sive substantiam sumere, ut in l. quaritur, ff. de statu hominum, c. quod in dubiis, de consecrat. Ecclesie, vel altaris, Baldus in l. 2. C. communia de legatis, Joan. de Amicis conf. 1. à n. 49.

Quod tamen in dubio sic æstimandum est, præferim, quando aliquod 29 oppidum alteri accessorie adjicitur, vel unitur, ex doctrina Bart. in d. l. si convenerit, §. si nuda, num. 2. non autem quando æquè principaliter unitur, & adhæret, ut tradit Guiliel. Bened. in c. Rainancius, verb. & uxorem, num. 496. de testamentis, Aviles in Prætorum, in proem. verb. Islas, Ioan. Gutierrez. lib. 3. præf. quæst. 17. num. 219.

Cæterum pluries diverso modo, & sub certis legibus, & conditionibus, solet fieri unio, & regna debellata colata submitunt: & illa potissima solet esse, ut fori sui leges, & consuetudines, nullatenus pereant: ut in Comitatu Flandriæ contigit: cujus exempli meminit Orofius in dict. l. Nam & Demosthenes, numer. 9. ff. de legibus: nam licet illius Provinciæ potentissimo nostro Philippo deditæ sint, suis tamen peculiaribus, ac pristinis legibus, & consuetudinibus gubernantur; ut tradit latissimè Rolandus Natin Miricheus in sua peculiari Historia Gallie Belgicæ libro primo, quam nostro Hispano sermone instauravit Dominus Rodericus de Medina & Marcilla. Et in Regno Aragonio, id ipsum experti sumus: cujus originarios, & incolas, quantum intuitu, vel colore quæstio observantiæ suarum consuetudinum, & Regni legum, cladem expetiisse tempore Anonij

nij Perez, factis nostro ævo est notum: & videre licet ex Chronicis sapientissimi nostri Regis Philippi Secundi, & peculiariter hoc expressius colligitur in historia Aragonij diligentissimi Doctoris Blasij de Lanuza Canonici Pœnitentiarij Ecclesiæ sanctæ Siracusanae, tom. 2. libro secundo, exceptione 6. cum sequentibus, Doctor Ramitez de lege Regia, §. 25. & plures refert novissimè Carrillo in suis annalibus lib. 6. anno 1541. fol. 421. Regni autem Navarrae unio Coronæ Castellæ, fuit facta anno 1515. sub Catholico Rege Ferdinando, ut tradit Pater Mariana, 2. tom. historia Hispania, lib. 3. cap. 34. ubi poteris videre, qua forma fuerit unio facta. Et Regni Portugaliæ qua forma facta fuerit unio, & deditio, ultra Historiographos Regis nostri Philippi II. vide novissimè Emmanuelem de Faria & Sousa in epitome Lusitana historia, anno 1598. c. 1. fol. 572.

CAPUT XI.

Pascuis publici alienatio an jure permissa sit, & à quibus, & qua solemnitate fieri valeat? Et de transactione super jure pascendi.

SUMMARIUM.

- 1 Bona publico usui destinata; Domini loci, Universitatis, & singulorum vicinorum, formaliter non sunt.
- 2 Ampliatur regula supra posita, ut procedat in bonis publicis, cujuscunque speciei.
- 3 Libera bonorum alienatio, regulariter competit eorum dominis.
- 4 Pascua publica, nec ab Universitate, seu oppido, nec à Domino, nec ejus vicinis alienari regulariter possunt.
- 5 Expenduntur plura jura, quæ hanc alienationem prohibent.
- 6 Intelligitur in proposito, in l. fin. C. de vendendis rebus civitatis, lib. 11. & ei satisfi: & n. 7.
- 7 Bona publica, seu pascua alienari poterunt, Regia licentia accedente.
- 8 Traditur, & assignatur ratio, ob quam, Regia facultate accedente, possunt pascua, seu bona publica alienari.

- 10 In alienatione pascuis publici, necessario debet facultas Regia procedere.
- 11 Facultas Regia ad alienandum: si in eadem die appareat consecuta, in qua alienatio; prior intelligitur facultas.
- 12 Facultas Regia an presumatur, ubi de ea non constat?
- 13 Solemnitas extrinseca actus non presumitur, ex diuturnitate temporis quotiescunque actui jus resistit.
- 14 Pascuis publici alienationi regulariter jus resistit.
- 15 Solemnitas actus non presumitur ex tempore, ubi de ea debet constare per scripturam.
- 16 Facultas Regia ex communiori sententia scripturam requirit.
- 17 Solemnitas substantialis, & principalis actus, ex diuturnitate temporis non presumitur.
- 18 Facultas Regia in scriptura, vel alienatione, quæ excedit centum annorum metas; presumitur præcessisse: citam si per scripturam non enuncietur.
- 19 Solemnitates extrinseca, quæ seorsum, & in instrumento separato intervenire poterant, ex tempore immemoriali absque dubio presumuntur intervenisse.
- 20 Solemnitas extrinseca actus ex decennij cursu, ubi non adest præjudicium Tertij; ubi verò adest, ex triginta annorum curriculo, ex aliquorum sententia presumitur.
- 21 Sono tubæ vocandi sunt vicini ad concilium, & eis assignari debet terminus ad deliberandum, an velint consensum præstare alienationi pascuis publici.
- 22 Dux partes ad minus ex tribus vicinorum oppidi debent convenire, ut alienatio pascuis publici fiat; & n. 26. ubi quod Tabellio de hoc fidem facere debet.
- 23 Nomina vicinorum, qui congregantur in concilio, & consentiant alienationi, in actis ejus debent inscribi.
- 24 In civitatibus, seu oppidis numerosis, non convocantur vicini, ut vulgò dicimus, à concejo abierto; sed tantum Decuriones, & Officiales consilij.
- 25 In alienatione pascuis publici quorum sit necessarius consensus & traditur remissivè.
- 27 In alienatione pascuis publici facilius presumuntur ceteræ solemnitates, quam Regia facultas.
- 28 Observantia subsequens supplet omnes defectus solemnitatis. E 2